

Številka: 35405-515/2019-25, 35415-33/2020-4, 35415-36/2020-4

Datum: 28. 9. 2020

Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi tretjega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19 in 64/19), tretjega odstavka 130. člena in 2. točke 129. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – ZUP-UPB2, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) ter petega odstavka 51.a člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE) v predhodnem postopku za nameravani poseg: Vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, nosilki nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa župan Zoran Janković, naslednji

SKLEP

1. Postopek o zahtevi Branka Grada, Kleče 16, 1000 Ljubljana, za priznanje statusa stranskega udeleženca v predhodnem postopku za nameravani poseg: Vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, ki se vodi pod številko zadeve 35415-33/2020, in postopek o zahtevi Marjana Severja, Avšičeva 24, 1000 Ljubljana, za priznanje statusa stranskega udeleženca v istem predhodnem postopku, ki se vodi pod številko zadeve 35415-36/2020, **se združita s predhodnim postopkom** za nameravani poseg: Vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, ki ga je zahtevala Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana, **v en postopek**.
2. Zahtevi za priznanje statusa stranskega udeleženca v predhodnem postopku, ki sta jo podala Branko Grad, Kleče 16, 1000 Ljubljana in Marjan Sever, Avšičeva 24, 1000 Ljubljana, **se zavržeta**.
3. Za nameravani poseg: Vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, nosilke nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, na zemljiščih v k.o. 1753 Vižmarje s parcelnimi št. 1801/1, 350 in v k.o. 1734 Ježica s parcelnimi št. 2162, 2340, 1860, 1859, 1858, 1857, 1856, 1855, 1854, 2341, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622 in 2343, **je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje**.
4. Pritožba zoper 3. točko izreka tega sklepa ne zadrži njegove izvršitve.
5. V tem postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v:

Agencija Republike Slovenije za okolje, ki kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor opravlja naloge s področja varstva okolja (v nadaljevanju naslovni organ) je dne 19. 2. 2020 s strani nosilke nameravanega posega Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, ki jo zastopa zakoniti zastopnik župan Zoran Jankovič (v nadaljevanju nosilka nameravanega posega) prejela zahtevo za izvedbo predhodnega postopka za nameravani poseg: vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, na zemljiščih v k.o. 1753 Vižmarje s parcelnimi št. 1801/1, 350 in v k.o. 1734 Ježica s parcelnimi št. 2162, 2340, 1860, 1859, 1858, 1857, 1856, 1855, 1854, 2341, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622 in 2343, v skladu z 51a. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE, v nadaljevanju ZVO-1).

Naslovni organ je dne 17. 8. 2020 prejel zahtevo Branka Grada, Kleče 16, Ljubljana, za priznanje statusa stranskega udeleženca v zgoraj navedenem predhodnem postopku. V njej navaja, da je lastnik zemljišč 2132 in 2141 k.o. Ježica, ki ležijo neposredno ob trasi C0 Kanala, zahtevo pa utemeljuje s 43. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UPB2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljevanju: ZUP) in sledečimi dokazili:

- izpisek iz zemljiške knjige za parceli 2132 in 2141, obe k.o. Ježica;
- gradbeno dovoljenje za C0 kanal;
- dokaz v zvezi s sodno ureditvijo meje med parcelo 2349, 2132 in 2141, vse k.o. Ježica;
- PZI 50-2033-00-2018, maj 2019 (dodatek s kinetami) ter
- shema poteka kanala C0 in lokacije parcel 2132 in 2141, obe k.o. Ježica.

Naslovni organ je dne 4. 9. 2020 prejel zahtevo Marjana Severja, Avšičeva 24, Ljubljana, za priznanje statusa stranskega udeleženca v istem predhodnem postopku. V njej navaja, da je lastnik zemljišča 2131 k.o. Ježica, ki leži neposredno ob trasi C0 Kanala, zahtevo pa utemeljuje s 43. členom ZUP in sledečimi dokazili:

- izpisek iz zemljiške knjige za parcelo 2131 k.o. Ježica;
- PZI 50-2033-00-2018, maj 2019 (dodatek s kinetami);
- shema poteka kanala C0 in lokacije zemljišča 2131 k.o. Ježica
- načrt gradbišča gradbenega izvajalca ter
- dokazila v zvezi s postopkom urejanja meje med parcelama 2340 in 2131, obe k.o. Ježica.

Obrazložitev k 1. točki izreka tega sklepa:

Na podlagi 130. člena ZUP lahko organ, ki vodi postopek, združi zadeve v en postopek, kadar se pravice ali obveznosti stranke opirajo na isto ali podobno dejansko stanje in isto pravno podlago in če je organ, ki vodi postopek, za vse zadeve stvarno pristojen. O združitvi zadev v en postopek odloči pristojni organ s posebnim sklepom, zoper katerega je dovoljena pritožba.

Po pregledu dokumentacije je naslovni organ ugotovil, da:

- se obe zahtevi za priznanje stranskega udeleženca v postopku nanašata na isto upravno zadevo in sicer izvedbo predhodnega postopka za nameravani poseg: vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 v dolžini 2.128,95 m, na zemljiščih v k.o. 1753

Vižmarje s parcelnimi št. 1801/1, 350 in v k.o. 1734 Ježica s parcelnimi št. 2162, 2340, 1860, 1859, 1858, 1857, 1856, 1855, 1854, 2341, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622 in 2343, ki se vodi pod številko upravne zadeve 35405-515/2019, ki se vodi v skladu z 51a. členom ZVO-1;

- se obe zahtevi opirata na isto ali podobno dejansko stanje in isto pravno podlago, t.j. 43. člen ZUP, kar je razvidno iz obeh podanih zahtev in iz predloženih dokazil.

Odločitev o stranski udeležbi oseb, ki to zahtevajo, je procesna odločitev, ki jo mora v okviru postopka sprejeti naslovni organ, ki ta postopek vodi. Ker sta bili zahtevi Branka Grada in Marjana Severja obravnavani ločeno od postopka, v zadevah št. 35415-33/2020 oziroma 35415-36/2020, je naslovni organ ob smiselni uporabi 130. člena ZUP odločil, da odločanje o navedenih zahtevah za vstop v postopek pridruži postopku, v katerega želita vstopiti. Glede na navedeno je zato naslovni organ odločil, kot je razvidno iz 1. točke izreka tega sklepa.

Obrazložitev k 2. točki izreka tega sklepa:

V drugi točki prvega odstavka 129. člena ZUP je določeno, da organ zahtevo najprej preizkusi in jo s sklepom zavrže, če vložnik v vlogi ne uveljavlja kakšne svoje pravice ali pravne koristi oziroma, če po tem zakonu ne more biti stranka.

2. točka izreka temelji na stališču upravnega organa, da stranska udeležba v predhodnih postopkih ni mogoča. Predhodni postopek ureja 51.a člen ZVO-1. Namenjen je ugotovitvi, ali je za posamezen poseg v okolje, za katerega se lahko pričakujejo pomembni vplivi na okolje (tretji odstavek 51. člena ZVO-1¹), treba izvesti presojo vplivov na okolje. Na podlagi ugotovitve, da je presoja vplivov na okolje potrebna ali ne, za nosilca posega v okolje ne nastanejo nobene materialne pravice ali obveznosti. Gre zgolj za ugotovitev, izraženo v obliki sklepa (gre torej za ugotovitveni sklep), o tem, ali bo imel nameravani poseg zaradi svojih značilnosti take vplive na okolje, da je zaradi njih treba izvesti njihovo presojo. Ta ugotovitev ustvarja za nosilca nameravanega posega, če se ga nameni izvesti, procesno obveznost, da pred izvedbo posega začne ustrezen postopek, v kateri se skladno z zakonom izvede tudi presoja vplivov na okolje: gre bodisi za postopek izdaje okoljevarstvenega soglasja (57. do 65. člen ZVO-1) bodisi integralni postopek izdaje gradbenega dovoljenja (IV. poglavje Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 61/17, 72/17 – popr. in 65/20)). V obeh navedenih postopkih, v katerih se presoja vplivov na okolje izvaja, je načelo javnosti izrazito poudarjeno: prek javnega naznanila se izvede sodelovanje javnosti, v postopek pa se lahko kot stranski udeleženci vključijo vse osebe, ki izkažejo pravni interes (43. člen ZUP), pa tudi osebe, ki jim zakon pravni interes za udeležbo v postopku priznava že sam².

Od siceršnjih upravnih postopkov je torej predhodni postopek drugačen, saj se na podlagi zahteve nosilca nameravanega posega odloča o njegovi **procesni obveznosti** (pridobiti okoljevarstveno soglasje oziroma gradbeno dovoljenje v integralnem postopku) in ne o njegovi **materialni pravici**, kakor je to običajno v upravnem postopku. Naslovni organ je prepričan, da je to pomembna značilnost predhodnega postopka, in je v tem smislu predhodni postopek postopek *sui generis*. Klasične institute upravnega procesnega prava (npr. udeležba stranskih

¹ Ti posegi so na podlagi četrtega odstavka 51. člena ZVO-1 podrobneje določeni v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20).

² Gre za:

- nevladne organizacije, ki na področju varstva okolja delujejo v javnem interesu,
- lastnike oziroma posestnike nepremičnin na območju, na katerem poseg povzroča obremenitve, ki lahko vplivajo na zdravje in premoženje ljudi, in
- osebe, ki na tem območju stalno prebivajo.

udeležencev) je zato v predhodnem postopku treba uporabljati skladno z njegovim pomenom in smislom.

Ker je predmet predhodnega postopka procesna obveznost nosilca nameravanega posega, je zahtevo za vstop v predhodni postopek nemogoče utemeljiti na podlagi 43. člena ZUP. Drugi odstavek navedenega člena namreč določa, da je pravna korist, ki jo mora izkazati, neposredna, na zakon ali drug predpis oprta osebna korist. Ker se v predhodnem postopku odloča zgolj o procesni obveznosti nosilca posega (o tem, ali bo moral za izvedbo posega pridobiti upravni akt, v postopku izdaje katerega bo izvedena presoja vplivov na okolje), je za vstop v postopek nemogoče izkazati neposrednost (kot enega od treh elementov) pravne koristi osebe, ki želi vanj vstopiti. Vstopajoča oseba v predhodnem postopku z nobenim svojim procesnim dejanjem ne more zaščititi nobene od svojih materialnih pravic, pač pa bi potencialno lahko vplivala le na ugotovitev, da je za poseg potrebna presoja vplivov na okolje, kar pa ni neposredno povezano z njenimi morebitnimi pravnimi koristmi.

Posebni naravi predhodnega postopka ustreza tudi zakonsko besedilo. 51.a člen ZVO-1 vsebuje vsa procesna pravila predhodnega postopka. Ta procesna pravila so v razmerju do splošnih pravil upravnega postopka (ZUP) specialna. 51.a člen ZVO-1 za razliko od procesnih pravil za postopek izdaje okoljevarstvenega soglasja o možnosti stranske udeležbe molči. Za razliko od postopka izdaje okoljevarstvenega soglasja zakon ne predvideva javnega naznanila v predhodnem postopku, zato potencialni stranski udeleženci s tem dejstvom tudi niso (ne morejo biti) seznanjeni, posledično pa ne morejo zahtevati vstopa v postopek. Zakon za predhodni postopek prav tako ne določa roka za vložitev zahteve za vstop, saj ni časovne točke, na katero bi naslovni organ vezal prekluzijo te procesne pravice³. Naslovni organ tudi ne more uporabiti prvega odstavka 143. člena ZUP (vabljenje oseb, za katere spozna, da bi utegnile imeti v zadevi pravni interes): zahteva za predhodni postopek za razliko od zahteve za izdajo okoljevarstvenega soglasja ne vsebuje opredelitve območja, na katerem nameravani poseg povzroča obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje ali premoženje ljudi. Krog oseb, ki bi jih bilo skladno s 143. členom ZUP treba vabiti, ni določljiv, namen zakona pa tudi ni, da bi naslovni organ "za vsak slučaj" k udeležbi povabil vse, ki bi utegnili biti zainteresirani za udeležbo v postopku, npr. vse nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju varstva okolja⁴. Dejstvo torej, da o procesnem položaju potencialnih stranskih udeležencev zakon molči, ne pomeni, da je treba uporabiti splošna pravila ZUP, saj je ne glede na vse, peti odstavek 51.a člena ZVO-1 jasen, ko določa, da *pritožbo zoper sklep lahko poleg nosilca nameravanega posega v okolje vloži tudi nevladna organizacija iz prvega odstavka 153. člena tega zakona*. Dejstvo, da ZVO-1 posebej ureja pravico do pritožbe, ki jo omejuje na ozek krog njenih imetnikov, pomeni, da te pravice razen tega ozkega kroga nima nihče drug, niti tisti, ki bi se sicer skliceval na splošna pravila iz ZUP. V tem smislu so procesna pravila stranske udeležbe v predhodnem postopku specialna tudi v razmerju do procesnih pravil postopka za izdajo okoljevarstvenega soglasja. Če namreč namen zakona ne bi bil tak, je drugi stavek petega odstavka 51.a člena ZVO-1 odveč. Ker je torej namen zakona, da se pravica do pritožbe omeji le na nosilca nameravanega posega⁵ in na nevladno organizacijo, ki na področju varstva

³ Prekluzijo pravice zahtevati vstop v postopek v primeru postopka za izdajo okoljevarstvenega soglasja določa tretji odstavek 64. člena ZVO-1.

⁴ Te obveznosti nima niti v postopku za izdajo okoljevarstvenega soglasja, kar pa nadomešča institut javnega naznanila, ki ga postopkovna ureditev predhodnega postopka ne vsebuje.

⁵ Nosilec posega jo bo predvidoma vložil le, če bo pristojni organ v predhodnem postopku ugotovil, da je za poseg presoja vplivov na okolje obvezna.

okolja deluje v javnem interesu⁶, je jasno, da se druge osebe v predhodni postopek ne morejo vključevati kot stranski udeleženci, saj bi sicer tudi oni imeli pravico do pritožbe.

Za to stališče govori tudi sistemska razlaga. Predhodni postopek je postopek predhodne presoje za posege, za katere predpis določa, da utegnejo imeti pomembne vplive na okolje, a to vnaprej ni mogoče določiti v predpisu, saj je njihov vpliv na okolje odvisen od lastnosti posega in od območja, v katerem ga nosilec namerava izvesti. Ta predhodna presoja je dejansko ocena, ki pa ne temelji na natančnih podatkih, pridobljenih na predpisan način, kot to velja za postopek presoje vplivov na okolje⁷. Drugi odstavek 51.a člena ZVO-1 na primer določa, da nosilec posega v okolje zahtevi priloži (zgolj) opis posega, okolja ali delov okolja, za katere obstaja verjetnost, da bo poseg nanje vplival, in opis možnih pomembnih vplivov. Odločitev oziroma ugotovitev v predhodnem postopku je torej stvar ocene *ali se lahko pričakujejo pomembni vplivi na okolje*⁸, in ne dejanskega stanja, ugotovljenega skladno z načelom materialne resnice. Ugotovitev naslovni organ sprejme na podlagi nosilčevega opisa posega in opisa možnih pomembnih vplivov ter ob upoštevanju meril iz Priloge 2 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20). Po sami naravi stvari pri tej ugotovitvi ne gre za odločanje na podlagi izpolnjevanja predpisanih pogojev, pač pa za strokovno oceno. Vprašljivo je, ali bi kateri koli stranski udeleženec ob taki stopnji zanesljivosti ugotovljenega dejanskega stanja sploh lahko zaščitil svoj pravni interes. Trditve, ki bi jih lahko naperil zoper tako ugotovljeno dejansko stanje in oceno o potrebnosti presoje vplivov na okolje, bi bile verjetno lahko le trditve, dokazovanju katerih predhodni postopek ni namenjen in prilagojen. Pravni interes stranski udeleženci lahko varujejo le v postopku, katerega rezultat bo priznana ali odrečena materialna pravica ali obveznost, kar pa predhodni postopek ni. Iz prej pojasnenih sistemskih razlogov je tudi razumljivo, da peti odstavek 51.a člena ZVO-1 pristojnemu organu nalaga sprejem odločitve v predhodnem postopku v dveh mesecih od dneva, ko je vloga (formalno) popolna. V teh dveh mesecih organ sicer lahko zaprosi za mnenja druge organe in organizacije (četrti odstavek 51.a člena ZVO-1), ta instrukcijski rok pa je objektivno neuresničljiv, če bi moral pristojni organ odločati tudi o (množičnih) zahtevah za vstop v postopek, izvajati ustrezno komunikacijo s stranko in stranskimi udeleženci, in izvesti ustno obravnavo.

Pristojni organ celo meni, da tudi nevladne organizacije, ki na področju varstva okolja delujejo v javnem interesu, v predhodni postopek ne morejo vstopiti kot stranski udeleženci, pač pa imajo zgolj pravico do pritožbe zoper sklep, s katerim je izražena ugotovitev, da za poseg presoja vplivov na okolje ni potrebna. V predhodnem postopku se namreč soočita zelo verjeten interes nosilca nameravanega posega, da nameravani poseg v okolje ne bo prepoznan kot poseg, za katerega je treba zaradi njegovih lastnosti in vplivov na okolje izvesti presojo vplivov na okolje, ter javni interes varstva okolja, katerega varuh je pristojni državni organ, da se nameravani poseg v okolje natančneje pretrese in preuči ter presodijo njegovi vplivi na okolje. Šele po ugotovitvi iz predhodnega postopka, da gre za poseg, bo imel pomembne vplive na okolje, se izvede presoja vplivov na okolje, v kateri se bo zasebni interes nosilca posega predvidoma uravnotežil z javnim interesom varstva okolja tako, da se bo poseg načrtoval in izvedel na način, da ne bo povzročal prekomernih vplivov na okolje (15. člen ZVO-1), če pa se bo v presoji ugotovilo, da to ni mogoče, pa njegov nosilec zanj ne bo prejel soglasja.

⁶ Nevladna organizacija jo bo predvidoma vložila le, če bo pristojni organ v predhodnem postopku ugotovil, da za poseg presoja vplivov na okolje ni obvezna.

⁷ Temelj presoje vplivov na okolje je namreč projekt (in ne zgolj opis) nameravanega posega (53. člen ZVO-1) in poročilo o vplivih na okolje, ki ima vnaprej predpisano strukturo in vsebino, predpisana pa je tudi kakovost (54. in 55. člen ZVO-1).

⁸ Tretji odstavek 51. člena ZVO-1.

Čeprav si torej v predhodnem postopku glede potrebnosti presoje vplivov na okolje nasproti stojita zasebni in javni interes, ima možnost, da na strani javnega interesa varstva okolja na odločitev vpliva tudi kvalificirana javnost, to je tista javnost, ki je združena v nevladnih organizacijah, ki jim je država priznala, da delujejo v javnem interesu varstva okolja. Te nevladne organizacije ne zasledujejo ali varujejo svojega pravnega interesa, pač pa javni interes, na podlagi česar delujejo kot korektiv morebiti nedoslednemu, premalo odločnemu ali nezadostnemu uveljavljanju javnega interesa, h kateremu je prvenstveno poklican pristojni državni organ. Zakon je v primeru predhodnega postopka to sodelovanje nevladnih organizacij predvidel le v primeru, če je naslovni organ s sklepom ugotovil, da presoja vplivov na okolje za nek poseg ni potrebna, in sicer s pravico do pritožbe. Ta možnost naknadne udeležbe, ki je kot pritožbena pravica dana šele po zaključku predhodnega postopka, na naslovni organ učinkuje na način, da kljub vgrajeno omejenim možnostim za ugotavljanje dejanskega stanja tega spozna kolikor je procesno mogoče celovito, svojo ugotovitev pa temeljito utemelji. Le na ta način je namreč mogoče predhodni postopek skleniti v dveh mesecih od popolne vloge. Očitno je, da zakonska ureditev zasleduje tudi načelo ekonomičnosti postopka⁹, zaradi česar stranska udeležba v predhodnih postopkih ni predvidena, sodelovanje nevladnih organizacij pa je omejeno le na pritožbo.

Ker procesna ureditev ne omogoča stranske udeležbe v predhodnem postopku, je naslovni organ o zahtevah Marjana Severja in Branka Grada odločil, kot je razvidno iz 2. točke izreka tega sklepa.

Obrazložitev k 3. točki izreka tega sklepa

Med tem predhodnim postopkom je naslovni organ že odločil o zahtevi za vstop, ki jo je vložila Alpe Adria Green, Prešernova 26, Jesenice, ki je nevladna organizacija, ki na področju varstva okolja deluje v javnem interesu (sklep št. 35415-8/2020-8 z dne 3. 8. 2020). Zoper odločitev se je Alpe Adria Green pritožila, o pritožbi pa na dan izdaje tega sklepa še ni odločeno.

V obrazložitvi k 2. točki izreka tega sklepa je naslovni organ pojasnil, zakaj meni, da stranska udeležba v predhodnem postopku ni mogoča niti za nevladne organizacije, ki na področju varstva okolja delujejo v javnem interesu (razen s pravico do pritožbe zoper sklep, da za poseg presoja vplivov na okolje ni potrebna). Iz obeh razlogov – ker po prepričanju upravnega organa stranska udeležba sploh ni mogoča, in ker je, kot je razvidno iz 3. točke izreka tega sklepa, ugotovil, da je presoja vplivov na okolje za poseg, ki je predmet tega sklepa, obvezna – se je naslovni organ odločil, da ne čaka na dokončnost sklepa št. 35415-8/2020-8 z dne 3. 8. 2020.

Zahtevo je nosilka nameravanega posega vložila v skladu s pozivom naslovnega organa št. 35405-515/2019-8 z dne 17. 1. 2020.

K zahtevi je nosilka nameravanega posega priložila:

- PZI, Odvajanje in čiščenje odpadnih vod na območju vodonosnika Ljubljanskega polja – 1. sklop, I. faza; Izgradnja povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana, 3/2 Načrt gradbenih konstrukcij in drugi gradbeni načrti – kolektor C0 – odsek Črnuče Brod,

⁹ Ni mogoče prezreti, da ja za nosilca posega v okolje, za katerega se ugotovi, da je zanj obvezna tudi presoja vplivov na okolje, predhodni postopek šele prvi postopek v nizu postopkov, v katerih se obravnava njegov poseg. Sledi mu namreč še postopek, v katerem se izvede presoja vplivov na okolje. Ta terja ustrezno temeljite priprave (npr. izdelava poročila o vplivih na okolje), pa tudi postopek sam je procesno in vsebinsko zahteven.

- C0 RJ 142 – C0 RJ 166, št. projekta: 50-2033-00-2018, št. načrta: 50-2033-00-2018/1C, maj 2019, Hidroinženiring, d.o.o., Slovenčeva 95, 1000 Ljubljana;
- Dokument »Program zaščite podzemne vode v času gradnje povezovalnega cevovoda C0«, ki ga je pod št. K-II-30d/c-1/1894 z dne 12. 1. 2018 pripravil Geološki zavod Slovenije, Dimičeva 14, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Opredelitev variant polaganja cevovoda«, za objekt: Odvajanje in čiščenje odpadnih vod na območju vodonosnika Ljubljanskega polja – 1.sklop, 1. faza; Izgradnja povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana, ki ga je pod št. 50-2033-00-2018/Š, decembra 2018 pripravil Hidroinženiring d.o.o., Slovenčeva ulica 95, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Hidrogeološko mnenje glede Opredelitve variant polaganja cevovoda, ki jih je predložil projektant«, ki ga je pod št. 631-5/2019 z dne december 2018 pripravil Geološki zavod Slovenije, Dimičeva 14, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Varovanje podzemne vode v času gradnje kanalizacijskega zbiralnika C0«, ki ga je pod št. ic 399/18 z dne oktober 2018 pripravil IRGO consulting d.o.o., Slovenčeva ulica 93, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda«, ki ga je pod št. 35508-2388/2019-2 dne 31. 5. 2019 pripravila Direkcija Republike Slovenije za vode, Sektor območja Srednje Save, Vojkova cesta 52, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Gradnja javnega povezovalnega kanala C0 – strokovno mnenje v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja«, ki ga je pod št. 3-II-757/2-O-19/AP dne 8. 7. 2019 pripravil Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Ljubljana, Cankarjeva cesta 10, 1000 Ljubljana;
 - Mnenje, ki ga je pod št. 3407-35/2013-11 dne 10. 7. 2019 pripravil Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Kulturnovarstveno mnenje«, ki ga je pod št. 35102-0126/2013-22 dne 21. 6. 2019 pripravil Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Pozitivno mnenje«, ki ga je pod št. S19-066/594/rk dne 20. 6. 2019 pripravil ELES, d.o.o., Hajdrihova 2, 1000 Ljubljana;
 - Dokument »Mestna občina Ljubljana – Izgradnja povezovalnega kanala C0 – dodatna zaščita cevovoda C0 – mnenje k projektnim rešitvam«, ki ga je pod št. S19-316/P-MP/ŠK dne 29. 7. 2019 pripravil PLINOVODI, d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11b, p.p. 3720, 1001 Ljubljana;
 - Strokovno mnenje v zvezi z gradnjo javnega povezovalnega kanala C0, ki ga je pod št. VOK-351-3535/2019-002 z dne 7. 8. 2019 pripravil Hidroinženiring d.o.o., Slovenčeva ulica 95, 1000 Ljubljana.

Zahtevo je nosilka nameravanega posega dopolnila z izjavo o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev v predhodnem postopku za nameravani poseg, št. dokumenta. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020 (prejeto 26. 6. 2020), ki je vključevala opredelitev do ugotovitev naslovnega organa iz dopisa št. 35405-515/2019-19 z dne 2. 6. 2020 ter opredelitve do mnenj pristojnih mnenjedajalcev.

V skladu s prvim odstavkom 51.a člena ZVO-1 mora nosilec nameravanega posega v okolje iz tretjega odstavka 51. člena tega zakona od ministrstva zahtevati, da ugotovi, ali je za nameravani poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje. Pri ugotovitvi iz prvega odstavka 51.a člena ZVO-1 ministrstvo upošteva merila, ki se nanašajo na značilnosti nameravanega posega v okolje, njegovo lokacijo in značilnosti možnih vplivov posega na okolje.

Skladno s prvim odstavkom 8. člena Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20) se predhodni postopek izvede po uradni dolžnosti, če ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, izve ali je obveščeno o nameravani izvedbi posega v okolje, pa zahteva za začetek predhodnega postopka ali vloga za pridobitev okoljevarstvenega soglasja ni bila vložena.

V primeru iz prejšnjega odstavka ministrstvo, pristojno za varstvo okolja, pisno zahteva, da mu nosilec posega iz prejšnjega odstavka v določenem roku pošlje podatke in dokumente iz 6. in 7. člena te uredbe, ki jih potrebuje za ugotavljanje v predhodnem postopku.

Obveznost presoje vplivov na okolje se ugotavlja v skladu z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje.

V skladu s točko E Okoljska infrastruktura, E.I Odpadki in odpadne vode, E.I.11 Priloge 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, je izvedba predhodnega postopka obvezna, če gre objekte za zbiranje in odvajanje odpadnih voda, skupaj z industrijskimi odpadnimi vodami ali padavinski vodami (kanalizacija), razen priključkov:

- če je skupna dolžina vodov 15.000 m ali več ali
- če je dolžina vodov na območjih s posebnim statusom, 2.000 m ali več.

Območja s posebnim statusom so: -zavarovana ali varovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine,-poplavna, erozijska ali plazljiva območja, vodovarstvena območja, kopalna območja, varstvena območja kopalnih voda ali varstvena območja površinskih voda v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje z vodami,-varovana območja v skladu s predpisi o ohranjanju narave.

Skladno s prvo alinejo tretjega odstavka 3. člena Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, se predhodni postopek izvede tudi za spremembo posega v okolje iz prvega odstavka tega člena, če gre za spremembo, ki sama po sebi dosega ali presega višino pragu, pri kateri je v prilogi 1 te uredbe za to vrsto posega treba izvesti predhodni postopek.

Iz evidenc naslovnega organa izhaja, da je dne 25. 9. 2015 izdal Sklep št. 35405-311/2015-4, iz katerega izhaja, da nosilkam nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, Občini Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, 1215 Medvode, in Občini Vodice, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice, za nameravani poseg: izgradnja kanalizacije v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja« - 1. sklop: I. faza in 2. sklop ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Nadalje je bil s strani naslovnega organa dne 28. 1. 2016 izdan sklep št. 35405-28/2016-2 iz katerega izhaja, da nosilkam nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, Občini Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, 1215 Medvode, in Občini Vodice, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice, za nameravani poseg: izgradnja kanalizacije v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja« DEL 1 in DEL 3 ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Kot izhaja iz obrazložitve citiranih sklepov, je bil predmet obravnave v teh postopkih tudi povezovalni kanal C0.

Iz predložene dokumentacije izhaja, da gre v obravnavanem primeru za spremembo projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja – del 1; natančneje spremembo izgradnje dela povezovalnega kanala C0 na odseku Črnuče - Brod, natančneje med revizijskima jaškoma RJ 142 in RJ 166, v dolžini ca. 2.128,95 m (predvidena je

dodatna zaščita pred izcejanjem vode iz povezovalnega kanala v podtalje, ki se bo izvedla s polaganjem cevi v vodonepropustno AB kineto), kar predstavlja spremembo posega v okolje. Celotna trasa nameravanega posega se nahaja na podobmočju s strogim vodovarstvenim režimom z oznako VVO IIA, po Uredbi o območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Uradni list RS, št. 43/15), zato je za nameravani poseg, v skladu s točko E.I.11 Priloge 1 v povezavi s prvo alinejo tretjega odstavka 3. člena Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, treba izvesti predhodni postopek.

Opis nameravanega posega

Osnovni namen nameravanega posega oz. izgradnje povezovalnega kanala z oznako C0, ki bo potekal ob desnem bregu reke Save od obstoječe čistilne naprave Brod do priključitve na že zgrajeni del povezovalnega kanala C0 od vzhodne avtoceste pri Sneberjah, je gravitacijsko odvajanje komunalnih in industrijskih odpadnih vod iz naselij ob desnem in levem bregu reke Save od Zaloga do Medvod, na CČNL v Zalogu. Na zbiralnik z oznako C0 se bodo navezovala naselja, ki gravitirajo proti reki Savi in sicer Medvode, Brod, Tacen, Vodice, Črnuče ter naselja, ki so tik ob reki Savi kot so Ježica, Mala vas, Stožice, Tomačevo, Šmartno, Zadobrova ter Zalog. Z izgradnjo zbiralnika z oznako C0 bo ukinjena čistilna naprava Brod ter obstoječa črpališča odpadnih voda v Mali vasi, Tomačevem ter v Sneberjih.

Nameravani poseg predstavlja spremembo povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana in sicer na odseku Črnuče Brod, od revizijskega jaška št. RJ 142 do RJ 166. Na tem območju znaša skupna dolžina povezovalnega kanala 2.128,95 m.

Obravnavano območje leži na prispevnem območju črpalnih vodnjakov vodarne Šentvid in Kleče in je zaradi napajanja iz smeri reke Save proti vodarnam še posebej občutljivo. Širše območje nameravanega posega leži v vodovarstvenem območju VVO IIA. Občutljivo območje je v Programu zaščite podtalne vode (Geološki Zavod RS) opredeljeno med jaškoma 144 in 164, vendar je zaradi varnosti območje v projektu PZI razširjeno na traso med jaški 142 in 166. Zaradi tega je bila po navedbah nosilke nameravanega posega sprejeta odločitev, da je celoten potek povezovalnega kanala C0 na tem območju dodatno zaščiten. Dodatna zaščita pred morebitnim izcejanjem vode iz kanala C0 v podtalje se bo izvedla (oz. je že izvedena v dolžini 281.50 m od revizijskega jaška 166 proti vzhodu) s polaganjem cevi v vodoneprepustno armiranobetonsko kineto (v nadaljevanju AB kineta). Vgradnja AB kinete je predvidena na način, da je možno v vsakem hipu s kamero preveriti stanje, to je tesnost cevovoda. Za ta namen je ob cevovodu prostor za kamero, širine ca. 35-40 cm.

Iz zahteve za začetek predhodnega postopka izhaja, da bo povezovalni kanal C0 zgrajen po že »presojanem in odobrenem« projektu, njegove dimenzije, lega v prostoru in njegove celotne karakteristike (kapaciteta, profil, materiali) ostajajo identične že presojanim, poveča se le širina izkopa za dodatno AB kineto.

Naslovni organ je, v skladu s četrnim odstavkom 51.a člena ZVO-1, kjer je določeno, da lahko ministrstvo zaradi izvedbe ugotovitve iz prvega odstavka tega člena zaprosi ministrstva in organizacije iz tretjega odstavka 52. člena tega zakona, da pošljejo pisno mnenje o tem, ali je za poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje s stališča njihove pristojnosti, zaprosil za mnenje: Ministrstvo za zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana; Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Tobačna ulica 54, 1000 Ljubljana; Direkcijo Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana; Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana.

Naslovni organ je dne 9. 9. 2019 prejel mnenje Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območne enote Ljubljana, Cankarjeva ulica 10, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju ZRSVN), št. 3-II-

311/2-O-20/AG z dne 13. 4. 2020. ZRSVN v mnenju navaja, da se območje nameravanega posega nahaja v naslednjih varovanih območjih oz. območjih daljinskega vpliva na varovana območja ter ostalih območjih z naravovarstvenim statusom:

- na posebnem ohranitvenem območju Sava – Medvode – Kresnice, SI3000262 (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13– odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- znotraj botaničnih in ekosistemskih naravnih vrednot Kleče – suhi travnik 1, Ident. št. 7744, Kleče – suhi travnik 2, Ident. št. 7833 (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19, sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018 in 7/19) in,
- na ekološko pomembno območje Sava od Mavčič do Save, ID območja: 33500 (Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18).

Iz mnenja ZRSVN nadalje izhaja, da je za celotni projekt gradnje povezovalnega kanala C0 že izdal strokovna mnenja z omilitvenimi ukrepi in varstvenimi usmeritvami, na podlagi katerih je naslovni organ v letih 2013 in 2015 izdal naravovarstveni soglasji. Za predlagano spremembo projekta, ki je predmet tega postopka, je ZRSVN dne 8. 7. 2019 izdal strokovno mnenje št. 3-II-757/2- O-19/AP, v katerem ne nasprotuje izvedbi dodatne armiranobetonske kinete med jaškoma 142 in 166.

V predloženi dokumentaciji za uvedbo predhodnega postopka so predvideni ukrepi za dodatno zaščito vodovarstvenega območja VVO IIA Ljubljanskega polja. ZRSVN meni, da vgradnja povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166 ne bo povzročila dodatnega vpliva na varovana območja, kvalifikacijske vrste in habitatne tipe, prav tako ne bo dodatno vplivala na naravni vrednoti in ekološko pomembno območje; in zaključuje, da z njihovega stališča za nameravani poseg ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

ZRSVN je navedel še, da so bili v strokovnih mnenjih, ki ju je pripravil v okviru postopka izdaje naravovarstvenega soglasja (št. 3-II-352/2-O-13/AP z dne 28. 5. 2013 in št. 3-II-760/2-O-15/AG,AP z dne 4. 11. 2015) zaradi ocene možnih vplivov na naravo podani pogoji in varstvene usmeritve, ki jih je ob izvedbi nameravanega posega treba upoštevati. Dodajanje armiranobetonske kinete na predmetnem odseku ne bo povečalo vpliva, podani pogoji in varstvene usmeritve v navedenih mnenjih zadostujejo tudi za preprečitev oziroma zmanjšanje škodljivih učinkov njene vgradnje na naravo. Podani ukrepi za zmanjšanje škodljivih učinkov projekta na varovana območja v mnenju 3-11- 757/2-O-19/AP z dne 8. 7. 2019 se ne nanašajo neposredno na vgradnjo armiranobetonske kinete.

Naslovni organ je dne 1. 4. 2020 prejel mnenje Direkcije republike Slovenije za vode, Sektorja območja srednje Save, Vojkova cesta 52, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju DRSV), št. 35019-51/2020-2 z dne 31. 3. 2020. Iz mnenja DRSV izhaja, da se predmetno zemljišče, na podlagi Uredbe o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Uradni list RS, št. 43/15), nahaja na podobmočju s strogim vodovarstvenim režimom z oznako VVO IIA. Gradnja javne kanalizacije (CC SI 22231 Cevovodi za odpadno vodo) na VVO IIA je v preglednici 1.1 (Priloga 3) označena kot "pd", kar po 8. členu citirane uredbe pomeni dovoljeno gradnjo ter izvajanje gradbenih del, če je za gradnjo objektov ter izvajanje gradbenih del k projektnim rešitvam iz projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja izdano vodno soglasje. Pred uporabo je treba preveriti vodotesnost interne kanalizacije s standardiziranimi postopki. DRSV nadalje v mnenju navaja, da mora biti za javno kanalizacijsko omrežje pred uporabo preverjena vodotesnost v skladu s standardiziranimi postopki.

Iz mnenja DRSV tudi izhaja, da predmetno zemljišče po dostopnih podatkih (Atlas okolja) ne leži na erozijsko, plazljivo ali na plazovito ogroženem področju, niti se ne nahaja na poplavnem

območju. Nahaja se na vodovarstvenem območju ter cevovod ne prečka vodotokov in ne posega v priobalna zemljišča.

DRSV še navaja, da morajo biti v postopku izdaje vodnega soglasja za gradnjo objektov ter izvajanje gradbenih del na podlagi predložene dokumentacije preverjeni vplivi na vodni režim in stanje vodnega telesa. Nadalje DRSV navaja, da na podlagi zakonodajnih obveznosti presoja vplivov na okolje ni potrebna, vendar gre za vodovarstveno občutljivo območje, kjer so vodni viri zlahka ogroženi, zato DRSV priporoča izvedbo presoje vplivov na okolje.

Naslovni organ je dne 16. 4. 2020 prejel mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju MKGP), št. 351-25/2020/2 z dne 10. 4. 2020. MKGP po pregledu dokumentacije ugotavlja da v Načrt gradbenih konstrukcij in drugih gradbenih načrtov, št. projekta: 50-2033-00-2018, , maj 2019, Hidroinženiring, d.o.o., Slovenčeva 95, 1000 Ljubljana v poglavju 3.4.5.9 *Ureditve na območju kmetijskih zemljišč* niso upošteveni projektni pogoji, ki jih je MKGP izdalo v mnenju št. 351-1/2011/19 z dne 17. 9. 2019.

MKGP ugotavlja, da se nameravani poseg načrtuje na območju kmetijskih zemljišč, zato je pri izvedbi treba upoštevati dodatne projektne pogoje:

- pri izvedbi zemeljskih del na območju kmetijskih zemljišč investitor zagotovi prisotnost strokovnjaka s področja tal (pedologa),
- med gradnjo je na območju kmetijskih zemljišč treba izvajati ukrepe proti zbitosti tal (dovozne ceste, manipulacijske površine, ustrezna mehanizacija),
- začasno deponiranje kanalizacijskih cevi in drugega gradbenega materiala na območju kmetijskih zemljišč ni dopustno,
- kmetijska zemljišča na katerih se izvajajo dela za gradnjo kanalizacije, se po končanem posegu v največji možni meri sanira in usposobi za nemoteno nadaljnjo kmetijsko proizvodnjo, kjer to ni mogoče investitor lastnikom zagotovi ustrezno odškodninsko oziroma odkup zemljišča,
- v primeru, da bo zardi omejitev znotraj 2,5 oziroma 3 metrskega pasu od osi cevovoda prišlo do omejevanja kmetijske proizvodnje investitor kmetovalcem zagotovi ustrezno nadomestilo,
- v primeru prečenja območja trajnih nasadov se gradnjo kanalizacije prilagodi na način, da bo možna njihova ponovna vzpostavitev,
- na območju namakalnih sistemov je treba zagotoviti njihovo nadaljnjo operativnost tudi po končanem posegu,
- med obratovanjem kanalizacijskega sistema mora investitor zagotovi monitoring iztekanja ter posledično onesnaženja kmetijskih zemljišč ob trasi cevovoda,
- v primeru onesnaženja na območju kmetijskih zemljišč med obratovanjem kanalizacijskega sistema je investitor dolžan izvesti sanacijo prizadetih kmetijskih zemljišč in zagotoviti ustrezno nadomestilo za izgubo kmetijskega pridelka.

MKGP ugotavlja, da ni potrebno izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje, v kolikor se z navedenimi pogoji dopolni projektna dokumentacija.

Naslovni organ je dne 9. 4. 2020 prejel mnenje Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju ZGS), št. 3407-119/20-2 z dne 9. 4. 2020. ZGS v mnenju navaja, da je dne 4. 3. 2013 izdal projektne pogoje št. 3407-35/2012 in dne 12. 4. 2013 soglasje. Zaradi spremembe projekta na delu trase v dolžini ca. 2,1 km, na odseku med Brodom in Črnučami, načrtovanega s projektom za izvedbo del (PZI) št. 50-2033-00-2018 (Ljubljana, maj 2019) je ZGS dne 10. 7. 2019 izdal še mnenje št. 3407-35/2013-11 brez dodatnih pogojev.

Na osnovi navedenega in po pregledu dokumentacije, ZGS ugotavlja, da zaradi vgradnje armiranobetonske kinete na trasi cevovoda, ki poteka večinoma izven gozdnih območij, ne bo prišlo do pomembnih vplivov na gozd in gozdni prostor, zato presoje vplivov na okolje z vidika gozda ni potrebno izvesti.

Naslovni organ je dne 7. 4. 2020 prejel mnenje Ministrstva za zdravje, Direktorata za javno zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana, št. 354-63/2020-4 s prilogo »Stališče Nacionalnega inštituta za javno zdravje do vgradnje povezovalnega kanala C0 z dodajanjem armiranobetonske kinete med revizijskima jaškoma 142 in 166, v dolžini 2.128,95 m«, ki jo je pod št. 354-84/2020-2 (256), pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje, center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju NIJZ) in jo je MZ prejelo dne 2. 4. 2020. NIJZ navaja, da je pri pregledu dokumentacije ugotovil, da se vloga za izdelavo mnenja nanaša na spremembo posega gradnja povezovalnega kanala z oznako C0, ki bo potekal ob desnem bregu reke Save od obstoječe čistilne naprave Brod do vključitve na že zgrajeni del povezovalnega kanala C0 ob Sneberski cesti pri vzhodni AC. Trasa kanala poteka po prispevnem območju črpalnih vodnjakov vodarne Šentvid in Kleče in je zaradi napajanja iz smeri reke Save proti vodarnam še posebej občutljivo. Celotno območje nameravanega posega, tudi širše leži v vodovarstvenem območju VVO IIA, s strogim vodovarstvenim režimom. Iz mnenja NIJZ nadalje izhaja, da mnenja ne more podati, ker se s potekom trase že v osnovi ne strinja. Meni, da je trasa povezovalnega kanala C0 z vidika vplivov na zdravje ljudi povsem nesprejemljiva in da jo bi bilo treba zaradi zmanjšanja tveganja za onesnaženje vodnih virov in s tem za varno oskrbo prebivalstva s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah in s tem povezano tveganje za zdravje ljudi, umestiti izven vodovarstvenih območij.

NIJZ nadalje navaja, da nameravani poseg v primeru nastanka izrednih razmer - netesnosti cevovoda, ki lahko nastopi npr. zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi, dotrajanosti materiala po večletni uporabi, preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa, večjih poplav in suš oz. vse pogostejših možnih ekstremnih vremenskih dogodkov (zaradi podnebnih sprememb) ipd., povečuje tveganje, da za območje Ljubljane ne bo možno zagotavljati varne oskrbe prebivalstva s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah – povedano drugače: povečuje tveganje za zdravje ljudi. Območje nameravanega posega se od revizijskega jaška št. RJ 142 do RJ 166 na odseku Črnuče Brod nahaja na ožjem vodovarstvenem območju, podobmočje s strogim vodovarstvenim režimom z oznako »VVO IIA«, deloma tik ob najožjem VVO z oznako »VVO I« z najstrožjim vodovarstvenim režimom, znotraj katerih so območja zajetij.

Po navedbah NIJZ se tudi ostali odseki nameravanega posega povezovalnega kanala C0 nahajajo na VVO IIA, v manjšem delu še na VVO II B ter tik pred križiščem Sneberske in Zadobrovske ceste tudi na VVO III, kar enako predstavlja nesprejemljivo tveganje za zdravje ljudi.

Zato bi morala biti eventualna dodatna zaščita povezovalnega kanala C0 na celotnem odseku, ki leži na vodovarstvenih območjih, ne le od revizijskega jaška št. RJ 166 do RJ 142, saj se ta del direktno nadaljuje naprej po istem VVO IIA, manjši del po VVO II B tern a koncu po VVO III, skoraj do križišča Sneberske in Zadobrovske ceste ob vzhodni obvoznici.

Vodarna Kleče in Vodarna Šentvid sta del Vodovodnega Sistema mesta Ljubljane, ki črpa podzemno vodo v petih vodarnah (Kleče, Šentvid, Jarški prod, Brest in Hrastje) in se deli na osem oskrbovalnih območij, glede na približno enake vrednosti preskušanih parametrov.

Nekatera naselja v Ljubljani in okolici so s pitno vodo stalno oskrbovana z načrpano vodo iz posamezne vodarne, nekatera pa ležijo na območjih, kamor doteka voda iz več vodarn. Na sistem je priključenih 315.000 prebivalcev. Večina Ljubljane se oskrbuje s pitno vodo izjemne kakovosti, za katero priprava v vodarnah ni potrebna; tako prebivalci Ljubljane, kot tudi delovni in šolski migrant npr.: dijaki, študentje uporabljajo oz. uživajo pitno vodo, ki je sveža, naravna –

brez dodatnih kemikalij v posameznih fazah priprave vode (npr. flokulacija, koagulacija, sedimentacija, filtracija, dezinfekcija) in brez njihovih stranskih produktov. Kakovost pitne vode se je uspešno ohranila do danes. Predvidena gradnja obravnavanega povezovalnega cevovoda po navedbah NIJZ povzroča prav nasprotno: povečuje tveganje za zdravje prebivalcev pri oskrbi s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah.

Kakovost pitne vode, za katero priprava ni potrebna, je po navedbah NIJZ tudi kapital, saj je cenejša, ne porablja kemikalij in tako dodatno ne onesnažuje okolja ter je bolj kakovostna in sveža. Ustreza tudi zahtevam EU directive: Direktiva Sveta 98/83/ES o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi in Direktiva Komisije (EU) 2015/1787 z dne 6. Oktobra 2015 o spremembi prilog II in III, ki je v celoti prenesena v naš pravni red s Pravilnikom o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17), ki med drugim določa:

- 3.a člen: ukrepi pristojnih organov ali izvajalcev javne oskrbe s pitno vodo, sprejeti za izvajanje tega pravilnika, ne smejo povzročiti neposrednega ali posrednega poslabšanja kakovosti pitne vode, če je to pomembno za varovanje zdravja ljudi ali povečanje onesnaženosti voda, ki se uporabljajo kot vir pitne vode.
- 21. člen: ne glede na to, ali je prišlo do neskladnosti ali ne, mora upravljavec prenehati z dobavo pitne vode, ali omejiti njeno uporabo, ali pa sprejeti ukrep, ki je potreben za varovanje zdravja ljudi, če uporaba pitne vode predstavlja potencialno nevarnost za zdravje ljudi. Pri izbiri ukrepov mora upoštevati tveganje za zdravje ljudi, ki bi jih povzročila prekinitev dobave ali omejitev uporabe pitne vode, ... V primeru prekinitve dobave, ki traja več kot 24 ur, mora upravljavec zagotoviti nadomestno oskrbo s pitno vodo.
- 32. člen: pri izbiri vode za oskrbo s pitno vodo ima prednost voda, za katero priprava ni potrebna.

V primeru, da bo zaradi izrednih razmer prišlo do onesnaženja vodnih virov, bo vodo iz prizadetih vodnih virov pred uporabo treba kondicionirati/pripravljati – ali še slabše, lahko pride do tolikšnega in/ali takšnega onesnaženja vodnega vira, da priprava vode do stopnje, da njena uporaba za pitno vodo sploh ne bo možna. Navedeno v dokumentaciji je v nasprotju z 3a. in 32. členom citiranega pravilnika. Prav tako je večje tveganje pri omejitvi ali prekinitvi dobave pitne vode ob onesnaženju velikih vodnih virov, ki oskrbujejo veliko število prebivalcev, kot je to v danem primeru, ki ga obravnava 21. člen citiranega pravilnika in se nanaša na:

- izvajanje nadomestne oskrbe s pitno vodo velikega števila prebivalcev v kratkem času;
- naknadno onesnaženje nadomestne pitne vode pri končni distribuciji (higiena posod, nadaljnje rokovanje z vodo do uporabe),
- razpoložljivost dodatnih virov za nadomestno oskrbo s pitno vodo tako velikega števila prebivalcev, ki lahko prizadene zadostnost oskrbe na drugih oskrbovanih območjih, tudi izven Ljubljane;
- pomanjkanje količin pitne vode za uživanje, pripravo hrane, osebno higieno...ter zadostnih alternativnih virov pitne vode za druge gospodinjske namene, vključno s splakovanjem stranišč ter pranjem in čiščenjem, kadar ukrep omejitve in prekinitve traja dalj časa, ali če gre za sušo;
- nalezljive bolezni, ki se pojavijo primarno preko onesnažene pitne vode, se nadalje širijo od osebe na osebo in se po dosedanjih izkušnjah v nekaterih državah lahko prenesejo v velikem obsegu na velika območja (tudi v sosednje države) in se lahko širijo tudi v daljšem obdobju, ne le nekaj mesecev; poleg tega lahko pride posredno do pojava in širjenja drugih nalezljivih bolezni zaradi nezadostnih količin vode in pomanjkljive higiene;
- istočasni izpad virov energije, ki bi bili nujno potrebni za novo uvedeno pripravo ali prekuhavanja vode, kar dodatno doprinese k tveganju pojava in širjenja nalezljivih bolezni;

- morebitne motnje v nabavi potrebnih kemikalij za novo uvedeno pripravo vode v vodarnah.

Po navedbah NIJZ bo tveganje za zdravje ljudi trajno in se bo s časom povečevalo, enako trajno je lahko tudi onesnaženje vodnih virov, tako mikrobiološko kot kemijsko, zaradi česar nameravani poseg v okolje na VVO IIA, VVO IIB in VVO III ni sprejemljiv.

Nosilka nameravanega posega se je do zgoraj navedenih mnenj opredelila v dokumentu: izjava o vseh dejstvih in okoliščinah, ki so pomembne za odločitev v predhodnem postopku za nameravani poseg št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020.

Odločitev

Naslovni organ je na podlagi prejete dokumentacije in v skladu s Prilogo 2 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje ugotovil, da je za nameravani poseg, glede na njegove značilnosti, lokacijo in možne vplive, treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

Naslovni organ je namreč ugotovil:

1. Značilnosti posega v okolje:

- Velikost in zasnova celotnega posega: nameravani poseg predstavlja spremembo povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana, in sicer na odseku Črnuče Brod, od revizijskega jaška št. RJ 142 do RJ 166 v dolžini 2.128,95 m. Predvidena je dodatna zaščita pred izcejanjem vode iz povezovalnega kanala v podtalje, ki se bo izvedla s polaganjem cevi v vodonepropustno AB kineto. Zasnova nameravanega posega je razvidna iz predhodno podanega opisa.
- Skupni učinek z drugimi obstoječimi oziroma dovoljenimi posegi: celotni projekt "Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja" je razdeljen na 3 dele: Del 1: Nadgradnja sistema odvajanja komunalne odpadne vode v občinah Medvode in Vodice ter izgradnja povezovalnega kanala C0 v Mestni občini Ljubljana; Del 2: Izgradnja III. faze CČN Ljubljana z dodatno kapaciteto priključenih enot (kapaciteta 555.000 PE) in terciarno stopnjo čiščenja; Del 3: Dograditev kanalizacije v aglomeracijah v Mestni občini Ljubljana. Za Del 2 je bilo s strani naslovnega organa pridobljeno okoljevarstveno soglasje št. 35402-9/2012-26 z dne 31. 8. 2012, ki je bilo z odločbo št. 35402-36/2017-24 z dne 25. 9. 2017 podaljšano do leta 2022. Za Del 1 in 3 pa sta bila s strani naslovnega organa izdana sklepa v predhodnem postopku, in sicer:
 - dne 25. 9. 2015 sklep št. 35405-311/2015-4, iz katerega izhaja, da nosilkam nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, Občini Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, 1215 Medvode, in Občini Vodice, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice, za nameravani poseg: izgradnja kanalizacije v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja« - 1. sklop: I. faza in 2. sklop ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja;
 - dne 28. 1. 2016 sklep št. 35405-28/2016-2 iz katerega izhaja, da nosilkam nameravanega posega Mestni občini Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, Občini Medvode, Cesta komandanta Staneta 12, 1215 Medvode, in Občini Vodice, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice, za nameravani poseg: izgradnja kanalizacije v okviru projekta »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja« DEL 1 in DEL 3 ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Nameravani poseg predstavlja spremembo povezovalnega kanala C0 od jaška C0 RJ 142 do C0 RJ 166 na odseku med Brodom in Črnučami. Skupna dolžina kolektorja od C0 RJ 142 do C0 RJ 166 znaša 2.128,95 m in na tem delu je predvidena dodatna AB kineta. Dodatna zaščita pred morebitnim izcejanjem iz kanala C0 v podtalje je že izvedena v dolžini 281.50 m od revizijskega jaška 166 proti vzhodu. Del 1 projekta "Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja" se v ostalih vsebinah ne spreminja in ostaja enak, kot je bil obravnavan v že izvedenem predhodnem postopku.

- Uporaba naravnih virov, zlasti tal, prsti, vode in biotske raznovrstnosti: v času gradnje bo potreben pesek za izdelavo posteljice in eventualno voda v nepomembnih količinah.
- Tveganje povzročitve večjih nesreč po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, in naravnih nesreč, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi spoznanji lahko posledica podnebnih sprememb: trasa nameravanega posega se nahaja na podobmočju s strogim vodovarstvenim režimom z oznako VVO IIA, po Uredbi o območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja. Območje nameravanega posega se deloma nahaja tik ob najožjem VVO z oznako VVO I, z najstrožjim vodovarstvenim režimom, znotraj katerih so območja zajetij. Gre za vodonosnik, ki predstavlja pomemben vir pitne vode, in ki oskrbuje ca. 300.000 prebivalcev Mestne občine Ljubljana s pitno vodo. Nameravani poseg v primeru nastanka izrednih razmer – netesnosti cevovoda, ki lahko nastopi npr. zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi, dotrajanosti materiala po večletni uporabi, preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa, večjih poplav in suš oz. vse pogostejših možnih ekstremnih vremenskih dogodkov (zaradi podnebnih sprememb) ipd., povečuje tveganje, da za območje Ljubljane ne bo možno zagotavljati varne oskrbe prebivalstva z zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah. Iz karte potresne nevarnosti (vir: Atlas okolja) je razvidno, da se lokacija nameravanega posega nahaja na območju večje potresne nevarnosti. Naslovni organ je pri pregledu zahteve za začetek predhodnega postopka, prejete dne 19. 2. 2020, ugotovil, da ta segment okolja v predloženi dokumentaciji ni obdelan v zadostni meri oz. ni izkazano, da se iz vidika potresne nevarnosti ne pričakuje pomembnih vplivov na okolje.

Nosilka nameravanega posega je v odgovoru oz. v dopisu št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020, pojasnila, da je potresna nevarnost upoštevana pri pripravi projekta povezovalnega kanala C0 na podlagi študije »Ocena potresne varnosti na trasi kanalizacijskega zbiralnika C0« HGEM, d.o.o., oktober 2017 (v nadaljevanju Ocena potresne varnosti). V dopisu nosilka nameravanega posega navaja, da navedena študija predstavlja izhodišče za izdelavo izvedbene dokumentacije (PZI) ter da je projektant v postopku izdelave projektne dokumentacije ovrednotil vpliv zahtevanega kriterija z vidika potresne varnosti in računsko dokazal, da material cevi izkazuje zahtevano varnost proti potresu. Ob tem nosilka nameravanega posega navaja, da je bila statika cevovodov računana skladno z standardom ATV-DVWK-A 127 E, 3. izdaja. Dalje nosilka nameravanega posega pojasnjuje, da je bilo v študiji Ocena potresne varnosti predlagano, da se projektiranje in izgradnja kanala C0 izvedeta v skladu z mednarodnim standardom ISO 16134:2006 ter izvede utrjevanje zemljine v območju odkopa. Navedena študija je po navedbah nosilke nameravanega posega predstavljala izhodišče za pripravo dokumenta: Opredelitev variant polaganja cevovoda« iz decembra 2018, Hidroinženiring ter izhodišče za izdelavo izvedbene dokumentacije (PZI).

Naslovni organ v zvezi s problematiko potresne nevarnosti ugotavlja, da se je nosilka nameravanega posega v odgovoru oz. v dopisu št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020 sicer opredelila do navedene problematike s sklicevanjem in povzemanjem ugotovitev iz študije: Ocena potresne varnosti, vendar ker ta študija ni bila predložena,

naslovni organ ne more preveriti zgornjih navedb oz. ne more ugotoviti, ali ta študija vključuje tudi nameravani poseg. Kljub pojasnilom nosilke nameravanega posega naslovni organ na podlagi predložene dokumentacije ne more ugotoviti, skladno s katerim standardom je projektiran kanal (vključno s kineto), da upoštevajoč stopnjo potresne ogroženosti obravnavane lokacije tudi v primeru potresa ne bo prišlo do poškodb obravnavanega sistema (kanal in kineta). Le izjava iz dopisa, da ima izbrani cevni material 100 let življenjske dobe (proizvajalec zagotavlja, da jo ima 150 let), po mnenju naslovnega organa, upoštevajoč, da bo nameravani poseg trajno umeščen v prostor, ne zadošča za izključitev pomembnih vplivov na vire pitne vode in s tem na zdravje ljudi. Upoštevajoč navedeno naslovni organ ne more slediti navedbam nosilke nameravanega posega oz. izključiti tovrstnih pomembnih vplivov na okolje, še posebej ob dejstvu, da se trasa nameravanega posega nahaja na vodovarstvenem območju z režimom VVO IIA, ki napaja zajetji pitne vode Šentvid in Kleče, ter gre za vodonosnik, ki predstavlja pomemben vir pitne vode za prebivalce Mestne občine Ljubljana. V primeru naravne nesreče - potresa bi lahko prišlo preloma, ali pretrganja cevi, ter posledično do emisij odpadne vode v vodonosnik, ki napaja pomembna črpališča pitne vode, in posledično do onesnaženja vira pitne vode, kar bi lahko pomenilo tudi, da pride do vpliva na zdravje ljudi. Iz predložene dokumentacije naslovni organ tudi ne more ugotoviti, da v primeru nestabilnosti tal, vgrajena kineta na odseku med RJ 142 in 166 ne bo še dodatno ogrožala kanala C0, in sicer zaradi možnih močnih premikov (možnost poškodbe kanala zaradi premikov kinete). Dalje nosilka nameravanega posega v dopisu št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020 pojasnjuje, da se v primeru preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa kolektor na tem odseku lahko popolnoma izloči iz delovanja, odtok odpadne vode pa se lahko preusmeri v zbiralnik Brod in v posledično Savo. Naslovni organ v zvezi s to navedbo ugotavlja, da nosilka nameravanega posega navedbe ni podkrepljena z dokazi, kar pomeni, da iz dokumentacije ne izhaja, ali bo v primeru nesreče zbiralnik na Brodu zmožen sprejeti celotno količino odpadne vode iz kolektorja, kot tudi, da kot posledica izpusta celotnih količin odpadne vode v Savo ne bo prišlo do pomembnih vplivov v površinske in podzemne vode (medzrnski vodonosnik, ki ga tudi napaja Sava namreč predstavlja vir pitne vode za vodarni Šentvid in Kleče) in posledično do vpliva na vir pitne vode ter tveganja za vpliv na zdravje ljudi. Upoštevajoč navedeno naslovni organ ne more slediti navedbam nosilke nameravanega posega in izključiti tovrstnih pomembnih vplivov na okolje.

Naslovni organ je nosilko nameravanega posega z navedenimi ugotovitvami seznanil z dopisom št. 35405-515/2019-21 z dne 21. 7. 2020 in jo pozval k izjasnitvi.

Nosilka nameravanega posega se do ugotovitev naslovnega organa ni opredelila, zato naslovni organ na podlagi predložene dokumentacije še vedno ne more izključiti, da v času obratovanja ne bo prišlo do pomembnih vplivov na vire pitne vode in s tem na zdravje ljudi kot posledica večjih nesreč (potresi).

V zvezi z odpornostjo nameravanega posega na klimatske spremembe naslovni organ ugotavlja, da iz Načrta gradbenih konstrukcij izhaja, da nameravani poseg, kot je projektiran, ne posega direktno v območje nihanja podzemne vode. Na podlagi raziskav pričakovanih podnebnih sprememb v prihodnosti, je na območju Slovenije, poleg sprememb povprečnih količin padavin, pričakovan pomemben predvsem vpliv podnebnih sprememb na nekatere izredne dogodke, kot so daljša obdobja suše ali močni nalivi (vir: https://www.arso.gov.si/podnebne_spremembe/Podnebje_v_prihodnosti/Projekcije_podnebja_v_prihodnosti.pdf). Nameravani poseg bo/je že trajno umeščen na območju medzrnskega vodonosnika, s prosto gladino podzemne vode, ki

se napaja iz padavin, ki pronicajo s površja skozi nenasičeno plast do gladine podzemne vode in iz reke Save. Glede na podatke izhajajoče iz Programa zaščite podzemne vode v času gradnje povezovalnega cevovoda C0«, ki ga je pod št. K-II-30d/c-1/1894 z dne 12. 1. 2018 pripravil Geološki zavod Slovenije, Dimičeva 14, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju PZPV), slika 7: *Smeri in hitrosti toka podzemne vode med kanalom C0 in črpališči*, je tok podzemne vode med RJ 142 in 166 usmerjen direktno v smeri črpališč vodnjakov Kleče in Šentvid, pričakovane hitrosti toka podzemne vode so zelo velike in dosegajo tudi več kot 20 m/dan. Za zaščito virov pitne vode je nosilka nameravanega posega predvidela umeščanje dodatne AB varovalne kinete na tem odseku. Kot izhaja iz PZPV, lahko povečan vzgon zaradi izredno visoke gladine podzemne vode, povzroči poškodbe na vodih v času obratovanja, in posledično povzroči emisije v podzemne vode. Naslovni organ je nosilko nameravanega posega v dopisu št. 35405-515/2019-19 z dne 2. 6. 2020 seznanil, da s predloženo dokumentacijo ni izkazana odpornost nameravanega posega na pričakovane podnebne spremembe.

Nosilka nameravanega posega je v odgovoru z dne 26. 6. 2020 pojasnila, da je segment podnebnih sprememb podrobno obravnavan v dokumentu »Vpliv podnebnih sprememb za projekt: odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja in Barja«, ki ga je pod št. 203715-dn v mesecu septembru 2015 izdelalo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana in, ki se po navedbah nosilke nameravanega posega nahaja v arhivu naslovnega organa. Po navedbah nosilke nameravanega posega je v dokumentu ocenjen tako vpliv pričakovanih podnebnih sprememb na projekt, kot tudi vpliv projekta na podnebne spremembe. Nadalje iz odgovora nosilke nameravanega posega izhaja, da je v poglavju 2.1.4 tega dokumenta prikazana ocena tveganja celotnega obravnavanega projekta glede podnebnih sprememb na območju projekta za naslednje dejavnike: nevihte in visoke hitrosti vetra, povišanje povprečne temperature zraka, zemeljski plazovi, erozija tal, žled, ekstremne padavine in poplave, tveganje pa je ocenjeno kot majhno. Iz odgovora nosilke nameravanega posega še izhaja, da se s spremembo posega oz. z uvedbo dodatne betonske kinete na delu trase C0 ne spreminjata vpliv podnebnih sprememb na projekt ali vpliv projekta na podnebne spremembe.

Naslovni organ v zvezi s problematiko podnebnih sprememb ugotavlja, da se je nosilka nameravanega posega sicer opredelila do navedene problematike s sklicevanjem in povzemanjem ugotovitev iz zgoraj navedene študije Vpliv podnebnih sprememb za projekt: odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja in Barja« iz meseca septembra 2015, vendar ker ta študija ni bila predložena (prav tako se ne nahaja v arhivu naslovnega organa) naslovni organ ne more preveriti zgornjih navedb oz. ne more ugotoviti, ali ta študija vključuje tudi nameravani poseg. Upoštevajoč navedeno naslovni organ ne more slediti navedbam nosilke nameravanega posega oz. izključiti tovrstnih pomembnih vplivov na okolje.

- Tveganje za zdravje ljudi: nameravani poseg bi lahko v primeru nastanka dogodkov, kot so netesnost cevovoda, ki lahko nastopi npr. zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi, dotrajanost materiala po večletni uporabi, prelom ali pretrganje cevi zaradi potresa ipd., povzročil pomembne vplive oz. onesnaženje vodonosnika in s tem posredno vplival na zdravje ljudi, ki se jih iz omenjenega vodonosnika oskrbuje s pitno vodo.

2. Lokacija posega v okolje:

- Namenska in dejanska raba zemljišč: območje nameravanega posega se ureja z Odlokom o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – strateški del (Uradni list RS, št. 78/10, 10/11 – DPN, 72/13 – DPN, 92/14 – DPN, 17/15 – DPN, 50/15 – DPN, 88/15 – DPN, 12/18 – DPN in 42/18) in Odlokom o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Ljubljana – izvedbeni del (Uradni list RS, št. 78/10, 10/11 – DPN, 22/11 – popr., 43/11 – ZKZ-C, 53/12 – obv. razl., 9/13, 23/13 – popr., 72/13 – DPN, 71/14 – popr., 92/14 – DPN, 17/15 – DPN, 50/15 – DPN, 88/15 – DPN, 95/15, 38/16 – avtentična razlaga, 63/16, 12/17 – popr., 12/18 – DPN in 42/18). Jašek C0 RJ 140 je lociran na makadamski lokalni cesti, ki poteka od Obvozne ceste proti Savi. Od tu dalje poteka kolektor C0 po poljih proti severozahodu, kjer prečka lokalno makadamsko cesto proti stari betonarni GPG. Pri jašku C0 RJ 146 se umesti v makadamsko lokalno cesto, ki poteka proti obstoječi betonarni GPG do revizijskega jaška C0 RJ 157. Od tu zavije preko gozda proti jugozahodu, prečka makadamsko lokalno cesto, in se pri jašku C0 RJ 160 umesti v poljsko pot. Nato poteka po poljski poti proti zahodu. Med jaškoma C0 RJ 163 in C0 RJ 165 poteka vzporedno z ograjo skladišč civilne zaščite, pri jašku 165 prečka asfaltno lokalno cesto, ter nato poteka po makadamski lokalni cesti do C0 RJ 166.
- Sorazmerne pogostosti, razpoložljivosti, kakovosti in regenerativne sposobnosti naravnih virov (vključno s tlemi, vodo in biotsko raznovrstnostjo) na območju in njegovem podzemlju (zlasti vodovarstvenih območij pitne vode, varovanih kmetijskih zemljišč, najboljših gozdnih rastišč in območij mineralnih surovin v javnem interesu): trasa nameravanega posega se nahaja na vodovarstvenem območju VVO IIA, po Uredbi o območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja in poteka po najboljših kmetijskih zemljiščih. Trasa nameravanega posega delno sega v gozdno zemljišče v nižinskih gozdovih ob reki Savi, gozd v Rojah, kjer so izjemno poudarjene ekološke in socialne funkcije gozda (vir: PZI).
- Absorpcijske sposobnosti naravnega okolja, pri čemer se s posebno pozornostjo obravnavajo naslednja območja tj. vodna in priobalna zemljišča, zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih po predpisih, ki urejajo vode, zlasti mokrišča, obrežna območja, rečna ustja, obalna območja in morsko okolje; gorska in gozdna območja; območja, varovana po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave; območja, na katerih je že ugotovljena čezmerna obremenitev okolja ali se predvideva, da je okolje čezmerno obremenjeno; gosto poseljena območja; krajine in območja zgodovinskega, kulturnega ali arheološkega pomena, zlasti območja, varovana po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine: območje nameravanega posega po dostopnih podatkih (Atlas okolja; Atlas voda) ne leži na erozijsko, plazljivo ali na plazovito ogroženem področju, niti se ne nahaja na poplavnem območju. Cevovod ne prečka vodotokov in ne posega v priobalna zemljišča. Območje nameravanega posega se nahaja v naslednjih varovanih območjih oz. vsebinah ohranjanja narave: območje Natura 2000 Sava – Medvode – Kresnice, SI3000262 (Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18), naravna vrednota Sava – od sotočja Save Bohinjke in Save Dolinke do Črnuč, Ident. št. 2762V, Kleče – suhi travnik 1, Ident. št. 7744, Kleče – suhi travnik 2, Ident. št. 7833 (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19), ekološko pomembno območje Sava od Mavčič do Save, ID območja: 33500 (Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18). Trasa nameravanega posega se nahaja na območju aglomeracije Ljubljana (SIL, območje Mestne občine Ljubljana), ki je uvrščeno v razred največje obremenjenosti z delci PM₁₀. Ne gre za gosto poseljeno

območje. Trasa nameravanega posega ne sega v nobeno enoto registrirane kulturne dediščine.

3. Vrsta in značilnosti možnih učinkov:

- Emisije snovi v vode: nameravani poseg je predviden na območju vodonosnika Ljubljanskega polja, najpomembnejšega vodonosnika vodnega telesa podzemne vode Savska kotlina in Ljubljansko barje (VTPodV_1001). Na območju nastopata dva tipična vodonosnika - prvi je peščeno-prodni zasip reke Save in njenih pritokov medzrnski, aluvialni vodonosnik), drugi pa je apnenčasti in dolomitni vodonosnik v podlagi in obrobju kvartarnih naplavin (kraški / razpoklinski). Območje nameravanega posega se nahaja na vodovarstvenem območju VVO IIA, ki se ureja z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja, ki določa pogoje / omejitve, ki jih je pri izvedbi nameravanega posega treba upoštevati. Vodonosnik predstavlja pomemben vir pitne vode. Generalna smer toka podzemne vode na Ljubljanskem polju je od severozahoda proti jugovzhodu oziroma vzhodu. Podzemna voda v vodonosniku Ljubljanskega polja ima prosto gladino, napaja se iz padavin, ki pronicajo s površja skozi nenasičeno plast do gladine podzemne vode in iz reke Save, ki v svojem zgornjem delu toka po Ljubljanskem polju, na območju Roj in Tomačevega, napaja vodonosnik, v spodnjem delu toka reke po Ljubljanskem polju pa podzemna voda odteka v strugo Save.

Iz zahteve za začetek predhodnega postopka izhaja, da se bo na območju, ki še ni opremljeno z javno kanalizacijo, zgradilo nov kanal C0, ki je bil, v osnovni inačici že »presojan in odobren«. Z obravnavano spremembo (dodatna kineta AB) se bo še dodatno zmanjšalo potencialno obremenjevanje tako podzemnih kot tudi površinskih voda na območju Mestne občine Ljubljana. Kanalizacija bo zgrajena iz ustreznih materialov, zaščitna AB kineta bo vodotesna, pred pričetkom obratovanja pa bo izveden tudi preizkus vodotesnosti cevovoda v skladu z veljavnimi standardi, zato cevovodi in spremljajoči objekti (jaški, kineta itd.) ne predstavljajo tveganja za onesnaženje podzemne vode. Na obravnavanem območju, ki je občutljivo zaradi napajanja vodarne Šentvid in Kleče, bo povezovalni kanal C0 med jaški 142 in 166 dodatno zaščiten s polaganjem cevi premera 1200 mm v vodonepropustno AB kineto, ki je predvidena na način, da je možno s kamero preveriti stanje cevovoda. Elementi armiranobetonske kinete bodo zgrajeni (prefabricirana) na lokaciji izven vodovarstvenega območja iz vodotesnega betona, ob vgradnji pa bo na stikih na lokaciji vgradnje vgrajen tesnilni trak ter bitumenski trakovi, kar bo zagotavljalo vodotesnost kinete. Vpliv nameravanega posega na emisije snovi v površinske in podzemne vode nosilka nameravanega posega ocenjuje kot izboljšanje stanja.

Naslovni organ je nosilko nameravanega posega v pozivu za izjasnitev št. 35405-515/2019-19 z dne 2. 6. 2020 pozval, da se opredeli, ali je mišljeno izboljšanje stanja napram obstoječemu stanju, oziroma že »presojanemu« stanju. Naslovni organ je v dopisu izpostavil dejstvo, da se v obstoječem stanju na območju, predvidenem za izgradnjo kanala C0, kot tudi na odseku med RJ 142 in 166, ne nahajajo cevovodi/kanalizacija za odpadno vodo (vir: GIS Ljubljana). Z izvedbo povezovalnega kanala C0 bo tako na vodovarstvenem območju s strogim režimom varovanja VVO IIA trajno umeščena glavna kanalizacijska os C0, preko katere se bodo odvajale odpadne vode iz naselij: Vodice, Brod, Medvode, Tacen v CČN Ljubljana (ki se sedaj čistijo na lastnih čistilnih napravah) z iztokom v reko Savo pri Zalogu, kar bo po mnenju naslovnega organa, tudi upoštevajoč mnenje NIJZ, predstavljalo trajno nevarnost za vodni vir ter posledično trajno nevarnost za zdravje ljudi, še posebej upoštevajoč dejstvo, da v bližini območja nameravanega posega poteka Žužemberški prelom, ki

predstavlja najizrazitejši regionalni prelom (vir: <https://www.ljubljana.si/assets/mestna-uprava/842-8-2015-1-ocena-potresne-ogroenosti-mol-2015-objava.pdf>). Iz zahteve za začetek predhodnega postopka naslovni organ ni mogel ugotoviti, na kakšen način bo zagotovljeno, da v primeru potresa ne bo prišlo do poškodovanja povezovalnega kanala C0, in posledično emisij v podzemne vode. Prav tako iz predložene dokumentacije ni izhajalo, da v primeru nestabilnosti tal, vgrajena kineta na odseku med RJ 142 in 166 ne bo še dodatno ogrožala kanala C0 zaradi možnih močnih premikov (možnost poškodbe kanala zaradi premikov kinete).

Nosilka nameravanega posega se je v odgovoru oziroma dopisu št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020 opredelila, da praktično celotni zahodni del Mestne občine Ljubljana, ki predstavlja najbolj urbanizirani del občine, leži na vodovarstvenem območju oz. na vodovarstvenih območjih z različnimi stopnjami varovanja, kar pomeni tudi, da na vodovarstvenih območjih leži tudi celotni obstoječi kanalizacijski sistem, pri katerem prav tako lahko pride do poškodb v primeru izrednih razmer oz. je možnost za to še večja, saj gre za obstoječe omrežje različnih starosti. Prav tako se na vodovarstvenih območjih nahajajo številne, tudi neustrezne, obstoječe greznice, ki se z izvedbo celotnega projekta odvajanja in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja ukinjajo. Eden večjih pozitivnih vplivov oz. prispevkov k izboljšanju stanja glede odvajanja odpadnih voda povezovalnega cevovoda C0 je odprava iztoka iz obstoječe čistilne naprave Brod, iz katere se danes odvaja odpadna voda v reko Savo nad odsekom med Brodom in Črnučami, kjer se iz Save v pomembni količini napaja tudi vodonosnik Ljubljanskega polja in tudi vodarne Šentvid, Kleče in Hrastje. Celotni projekt, vključno s povezovalnim kanalom C0, je namenjen izboljšanju ravnanja z odpadnimi vodami na območju Ljubljanskega polja, s tem pa tudi zmanjšanju možnosti za onesnaženje vodonosnika, ki se uporablja za oskrbo prebivalstva s pitno vodo. Nosilka nameravanega posega navaja, da nameravani poseg oz. uvedbo dodatne betonske kinete na delu trase C0, ki je predmet tega predhodnega postopka, ne povečuje tveganje za prebivalstvo in zdravje ljudi temveč to tveganje zmanjšuje.

Naslovni organ tudi na podlagi dopolnitve z dne 26. 6. 2020 ne more z gotovostjo ugotoviti, da se z uvedbo dodatne betonske kinete na delu trase C0, ki je predmet tega predhodnega postopka, ne povečuje tveganje za prebivalstvo in zdravje ljudi. Kot že navedeno v poglavju *Tveganje povzročitve večjih nesreč po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, in naravnih nesreč, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi spoznanji lahko posledica podnebnih sprememb*, se nosilka nameravanega posega v dopolnitvi z dne 26. 6. 2020 sklicuje na študijo Ocena potresne varnosti, ki pa kljub dopisu naslovnega organa št. 35405-515/2019-21 z dne 21. 7. 2020 ni bila predložena dokumentaciji upravnega postopka, zato naslovni organ ne more preveriti oz. ne more ugotoviti, ali ta študija vključuje tudi nameravani poseg (to je vgradnjo kinete). Iz predložene dokumentacije naslovni organ tako še vedno ne more ugotoviti, da v primeru nestabilnosti tal, vgrajena kineta na odseku med RJ 142 in 166 ne bo še dodatno ogrožala kanala C0 zaradi možnih močnih premikov (možnost poškodbe kanala zaradi premikov kinete). Le izjava iz dopisa, da ima izbrani cevni material 100 let življenjske dobe (proizvajalec zagotavlja, da jo ima 150 let), po mnenju naslovnega organa, upoštevajoč, da bo nameravani poseg trajno umeščen v prostor, in sicer na vodovarstveno območje zajetij pitne vode za vodnjake Kleče in Šentvid, ne zadošča za izključitev pomembnih vplivov na vire pitne vode in s tem na zdravje ljudi. V dopisu št. 430-1462/2013-252 z dne 24. 6. 2020 nosilka nameravanega posega še navaja, da se v primeru preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa kolektor na tem odseku lahko popolnoma izloči iz delovanja, odtok odpadne vode pa se lahko preusmeri v zbiralnik Brod in posledično v Savo. Nosilka nameravanega posega pa navedenega, kljub dopisu

naslovnega organa št. 35405-515/2019-21 z dne 21. 7. 2020 ni podkrepila z dokazi, kar pomeni, da iz dokumentacije ne izhaja, da bo zbiralnik na Brodu zmožen sprejeti celotno količino odpadne vode iz kolektorja, kot tudi, da kot posledica izpusta celotnih količin odpadne vode v Savo ne bo prišlo do pomembnih vplivov v površinske in podzemne vode (medzrnski vodonosnik, ki ga tudi napaja Sava namreč predstavlja vir pitne vode za vodarni Šentvid in Kleče).

Glede na vse navedeno naslovni organ na podlagi predložene dokumentacije še vedno ne more izključiti, da v času obratovanja ne bo prišlo do pomembnih vplivov na vire pitne vode in s tem na zdravje ljudi.

Naslovni organ v zvezi z vplivi nameravanega posega na emisije snovi v podzemne vode, tako kot to izhaja tudi iz mnenja DRSV, ugotavlja, da se lokacija nameravanega posega nahaja na vodovarstveno občutljivem območju, kjer so vodni viri v primeru neustrezne izvedbe nameravanega posega ali drugih dejavnikov (npr. naravne nesreče – potres; klimatske spremembe) lahko ogroženi in s tem posredno tudi zdravje ljudi, ki se jih iz omenjenega vodonosnika oskrbuje s pitno vodo. Naslovni organ tudi upoštevajoč že navedeno v poglavju *Tveganje povzročitve večjih nesreč po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, in naravnih nesreč, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi spoznanji lahko posledica podnebnih sprememb* tega sklepa ne more izključiti pomembnih vplivov oziroma možnosti onesnaženja vodonosnika in s tem posredno vpliva na zdravje ljudi, ki se jih iz omenjenega vodonosnika oskrbuje s pitno vodo.

V zvezi z mnenjem DRSV (priporočilo po izvedbi presoje vplivov na okolje) pa nosilka nameravanega posega pojasnjuje, da se glede na to, da zakonodaja (Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje) presoje v tem primeru ne zahteva in glede na to, da so v projektu za spremembo trase povezovalnega kanala C0 vključeni že vsi osnovni in dodatni zaščitni ukrepi za preprečevanje onesnaženja podzemne vode in glede na prejšnja pozitivna mnenja na ta isti objekt (brez dodatnih ukrepov, to je zaščitne kinete), s priporočilom DRSV ne strinja.

Naslovni organ se sicer strinja z nosilko nameravanega posega, in sicer da Uredba o posegih v okolje za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, za tovrsten poseg res ne določa, da je treba obvezno izvesti presojo vplivov na okolje. Hkrati pa naslovni organ pojasnjuje, da lahko na podlagi zahteve za začetek predhodnega postopka in meril iz Priloge 2 citirane uredbe ugotovi, da ima nameravani poseg lahko pomemben vpliv na okolje, zaradi česar je prav tako potrebno izvesti presojo vplivov na okolje. V povezavi z navedenim naslovni organ tako pojasnjuje, da je glede na določila Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, za nameravani poseg treba izvesti predhodni postopek, v skladu s točko E.1.11 Priloge 1 citirane uredbe. Upoštevajoč merila iz Priloge 2 te uredbe, in sicer točke 1.f) tveganje za zdravje ljudi (možnost okužbe pitne vode) ob upoštevanju točke 3.a) velikosti in prostorskega obsega učinka (npr. površina območja in število ljudi, ki bi lahko bili prizadeti zaradi izvedbe nameravanega posega, v primeru netesnosti/nezgode) naslovni organ, na podlagi predložene dokumentacije, ne more izključiti pomembnih vplivov na stanje voda kot posledica izvedbe nameravanega posega.

- Prebivalstvo in zdravje ljudi: nameravani poseg v primeru nastanka dogodkov, kot so netesnost cevovoda, ki lahko nastopi npr. zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi, dotrajanost materiala po večletni uporabi, prelom ali pretrganje cevi zaradi potresa, večje poplave in suše oz. vse pogostejši možni ekstremni vremenski dogodki (zaradi podnebnih sprememb) ipd., povečuje tveganje, da za območje Ljubljane ne bo

možno zagotavljati varne oskrbe prebivalstva s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah. Kot izhaja iz mnenja NIJZ, se večina Ljubljane oskrbuje s pitno vodo izjemne kakovosti, za katero priprava v vodarnah ni potrebna, je brez dodatnih kemikalij v posameznih fazah priprave vode (npr. flokulacija, koagulacija, sedimentacija, filtracija, dezinfekcija) in brez njihovih stranskih produktov. ZVO-1 v 1. točki drugega odstavka 2. člena navaja, da je eden izmed ciljev varstva okolja preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja. V skladu z 8. členom ZVO-1 je uvajanje novih tehnologij, proizvodnih postopkov in izdelkov dopustno le, če ob upoštevanju stanja znanosti in tehnike ter možnih varstvenih ukrepov ni pričakovati nepredvidljivih škodljivih učinkov na okolje ali zdravje ljudi. Glede na vire pitne vode se namreč tveganje za zdravje prebivalcev pri oskrbi s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah ne sme poslabšati, ampak je treba tveganje za zdravje ljudi v okolju zmanjšati oz. ga odpraviti. Naslovni organ ugotavlja, da bi bilo zaradi izvedbe nameravanega posega povečano tveganje za zdravje prebivalcev pri oskrbi s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo v zadostnih količinah. Naslovni organ nadalje opozarja, da 3a. člen Pravilnika o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17) določa, da ukrepi pristojnih organov ali izvajalcev javne oskrbe s pitno vodo, sprejeti za izvajanje tega pravilnika, ne smejo povzročiti neposrednega ali posrednega poslabšanja kakovosti pitne vode, če je to pomembno za varovanje zdravja ljudi ali povečanje onesnaženosti voda, ki se uporabljajo kot vir pitne vode. 21. člen citiranega pravilnika nadalje določa, da ne glede na to, ali je prišlo do neskladnosti ali ne, mora upravljavec prenehati z dobavo pitne vode, ali omejiti njeno uporabo, ali pa sprejeti ukrep, ki je potreben za varovanje zdravja ljudi, če uporaba pitne vode predstavlja potencialno nevarnost za zdravje ljudi.

V primeru, da bo zaradi izrednih razmer prišlo do onesnaženja vodnih virov, bo vodo iz prizadetih vodnih virov pred uporabo treba kondicionirati/pripravljati – ali še slabše, lahko pride do tolikšnega in/ali takšnega onesnaženja vodnega vira, da priprava vode do stopnje, da njena uporaba za pitno vodo sploh ne bo možna. Prav tako je večje tveganje pri omejitvi ali prekinitvi dobave pitne vode ob onesnaženju velikih vodnih virov, ki oskrbujejo veliko število prebivalcev, kot je to v danem primeru, ki ga obravnava 21. člen citiranega pravilnika in se nanaša na:

- izvajanje nadomestne oskrbe s pitno vodo velikega števila prebivalcev v kratkem času;
- naknadno onesnaženje nadomestne pitne vode pri končni distribuciji (higiena posod, nadaljnje rokovanje z vodo do uporabe),
- razpoložljivost dodatnih virov za nadomestno oskrbo s pitno vodo tako velikega števila prebivalcev, ki lahko prizadene zadostnost oskrbe na drugih oskrbovanih območjih, tudi izven Ljubljane;
- pomanjkanje količin pitne vode za uživanje, pripravo hrane, osebno higieno...ter zadostnih alternativnih virov pitne vode za druge gospodinjske namene, vključno s splakovanjem stranišč ter pranjem in čiščenjem, kadar ukrep omejitve in prekinitve traja dalj časa, ali če gre za sušo;
- nalezljive bolezni, ki se pojavijo primarno preko onesnažene pitne vode, se nadalje širijo od osebe na osebo in se po dosedanjih izkušnjah v nekaterih državah lahko prenesejo v velikem obsegu na velika območja (tudi v sosednje države) in se lahko širijo tudi v daljšem obdobju, ne le nekaj mesecev; poleg tega lahko pride posredno do pojava in širjenja drugih nalezljivih bolezni zaradi nezadostnih količin vode in pomanjkljive higiene;

- istočasni izpad virov energije, ki bi bili nujno potrebni za novo uvedeno pripravo ali prekuhavanja vode, kar dodatno doprinese k tveganju pojava in širjenja nalezljivih bolezni;
- morebitne motnje v nabavi potrebnih kemikalij za novo uvedeno pripravo vode v vodarnah.

Upoštevajoč vse zgoraj navedeno je naslovni organ ugotovil, da nameravani poseg predstavlja povečano tveganje za prebivalstvo in zdravje ljudi in zato tovrstni vpliv ocenjuje kot pomemben.

Naslovni organ je nosilko nameravanega posega z navedenimi ugotovitvami seznanil z dopisom št. 35405-515/2019-19 z dne 2. 6. 2020 in jo pozval k izjasnitvi.

Nosilka nameravanega posega je v odgovoru, prejetim dne 26. 6. 2020 najprej (v zvezi s sklicevanjem naslovnega organa, da gre za izredne razmere) pojasnila, da netesnosti cevovoda zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi in dotrajanost materiala po večletni uporabi niso izredne razmere. Nadalje je navedla, da bo cevovod izdelan v skladu z veljavnimi standardi, dodatna betonska kineta pa naj bi predstavljala dodatno, strokovno utemeljeno zaščito pred onesnaženjem podzemne vode, ki se uporablja kot vir pitne vode. Potresna nevarnost naj bi bila upoštevana pri pripravi celotnega projekta odvajanja in čiščenja odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja, vključno s povezovalnim kanalom C0, prav tako naj bi bil preverjen vpliv podnebnih sprememb, tveganje pa ocenjeno kot majhno. V dopisu z dne 26. 6. 2020 je nosilka nameravanega posega dodatno pojasnila, da se napake netesnosti cevovoda, nastale kot posledica napake v materialu oziroma zaradi prezrte napake v izvedbi odkrijejo med preskusom tesnosti in med pregledom s TV kamero, če pa se ne odkrijejo takrat, je za tako odkrivanje predvidena še kineta – predmet predhodnega postopka, ki zmanjša možnost teh napak. Dalje nosilka nameravanega posega navaja, da se netesnosti cevovoda, ki lahko nastane zaradi dotrajanosti materiala po večletni uporabi lahko izogne ob rednem spremljanju cevovoda med obratovanjem (kineta omogoča spremljanje s kamero znotraj kinete in torej z zunanje strani cevi), oziroma se lahko zagotovi pravočasno rekonstrukcijo. Za primer preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa (potresna nevarnost) nosilka nameravanega posega navaja, da v primeru takega potresa, ki bi pretrgal cevovode, potrebno zavedati, da bo veliko defektov tudi drugje, da se bo odtok odpadne vode zaustavil že v objektih, da se kolektor na tem odseku lahko popolnoma izloči iz delovanja, odtok odpadne vode pa se lahko preusmeri v zbiralnik Brod in v posledično Savo. Za primer preloma ali pretrganja cevi zaradi večjih poplav in suš (zaradi možnih ekstremnih vremenskih razmer) nosilka nameravanega posega navaja, da bi z vidika klimatskih sprememb: večje poplave na delu kjer je predvidena kineta niso verjetne, moral za te spremembe nastati poplavni val, ki bi erodiral zemljino pod in v okolici kolektorja, kar pa v kratkem času absolutno ni možno. Glede tveganja, da za območje Ljubljane ne bo možno zagotavljati varne oskrbe prebivalstva z zdravstveno ustrezno pitno vodo nosilka nameravanega posega pojasnjuje, da so za primer izrednih razmer ob poplavah, požarih ali potresih izdelani Načrti za zaščito in reševanje ob nesrečah, v katerih so tveganja prepoznana in predvideni ukrepi za omilitev in odpravo posledic.

Nosilka nameravanega posega nadalje pojasnjuje, da praktično celotni zahodni del Mestne občine Ljubljana, ki predstavlja najbolj urbanizirani del občine, leži na vodovarstvenem območju oz. na vodovarstvenih območjih z različnimi stopnjami varovanja. To obenem, po navedbah nosilke nameravanega posega, pomeni tudi, da na vodovarstvenih območjih leži tudi celotni obstoječi kanalizacijski sistem, pri katerem prav tako lahko pride do poškodb v primeru izrednih razmer oz. je možnost za to še večja, saj gre za obstoječe omrežje različnih starosti. Prav tako se na vodovarstvenih

območjih nahajajo številne, tudi neustrezne, obstoječe greznice, ki se z izvedbo celotnega projekta odvajanja in čiščenja odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja ukinjajo. Eden večjih pozitivnih vplivov oz. prispevkov k izboljšanju stanja glede odvajanja odpadnih vod povezovalnega cevovoda C0 je odprava iztoka iz obstoječe čistilne naprave Brod, iz katere se danes odvaja odpadna voda v reko Savo nad odsekom med Brodom in Črnučami, kjer se iz Save v pomembni količini napaja tudi vodonosnik Ljubljanskega polja in tudi vodarne Šentvid, Kleče in Hrastje. Celotni projekt, vključno s povezovalnim kanalom C0, je namenjen izboljšanju ravnanja z odpadnimi vodami na območju Ljubljanskega polja, s tem pa tudi zmanjšanju možnosti za onesnaženje vodonosnika, ki se uporablja za oskrbo prebivalstva s pitno vodo. S spremembo posega oz. uvedbo dodatne betonske kinete na delu trase C0, se po navedbah nosilke nameravanega posega ne povečuje tveganje za prebivalstvo in zdravje ljudi temveč se to tveganje zmanjšuje.

Nosilka nameravanega posega se strinja, da se večina prebivalcev Ljubljane oskrbuje s pitno vodo dobre kakovosti, za katero priprava v vodarnah ni potrebna, in da se s posegom stanje podzemne vode ne sme poslabšati. Projekt »Odvajanje in čiščenje odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja«, vključno s povezovalnim kanalom C0, predstavlja po navedbah nosilke nameravanega posega bistveno izboljšanje stanja ravnanja z odpadnimi vodami in obenem zmanjšanje tveganja za onesnaženje vodonosnika, ki predstavlja pomemben vir pitne vode. Po navedbah nosilke nameravanega posega projekt ne predstavlja uvedbe novih tehnologij, proizvodnih postopkov in izdelkov (8. člen ZVO-1), saj bi kanalizacijo in komunalno čistilno napravo v tem času težko uvrstili med nove tehnologije. Z izvedbo projekta se, na podlagi vseh dosedanjih izdelanih študij in ob načrtovani izvedbi projekta, ne pričakuje, da bi bilo potrebno izvajati dodatno pripravo vode v vodarnah za zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode, prav tako se ne pričakuje vpliva na količinsko stanje podzemne vode, ki se uporablja kot vir pitne vode, zato se nosilka nameravanega posega z oceno naslovnega organa, da bo vpliv na prebivalstvo in zdravje ljudi pomemben, ne strinja.

Nosilka nameravanega posega še dodaja, da vodovarstvena območja na Ljubljanskem polju določa Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja, ki velja od 4. 7. 2015 in je torej veljala že v času že izvedenih predhodnih postopkov za celotni projekt odvajanja in čiščenja odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja, v katerih je naslovni organ odločil, da presoja vplivov na okolje ni potrebna.

V zvezi z mnenjem NIJZ nosilka nameravanega posega pojasnjuje, da predmet in namen predhodnega postopka nista umeščanje trase C0 v prostor in ocenjevanje ustreznosti trase; da je trasa določena in umeščena v prostor z občinskim prostorskim načrtom, poleg tega pa noben predpis ne prepoveduje gradnje kanalizacije na predmetnem vodovarstvenem območju. Nosilka nameravanega posega še dodaja, da umestitev trase C0 izven vodovarstvenih območij ni možna (v primeru, da bi bila, bi bila trasa vsekakor umeščena izven teh območij), tako zaradi konfiguracije terena, kot tudi zaradi dejstva, da praktično celotni zahodni del Mestne občine Ljubljana leži na vodovarstvenem območju oz. na vodovarstvenih območjih z različnimi stopnjami varovanja.

Naslovni organ v zvezi z navedbami nosilke nameravanega posega odgovarja, da dejstvo, da zahodni del Mestne občine Ljubljana in torej tudi obstoječi kanalizacijski sistem leži na vodovarstvenem območju, ne more predstavljati razloga za izključitev pomembnih vplivov nameravanega posega na okolje. Tudi navedba, da bo cevovod izdelan v skladu z veljavnimi standardi, dodatna betonska kineta pa naj bi predstavljala

dodatno, strokovno utemeljeno zaščito pred onesnaženjem podzemne vode, ki se uporablja kot vir pitne vode, ne daje zagotovila, da izvedba in obratovanje nameravanega posega ne bo imela pomembnih vplivov na okolje. Sicer tudi sama nosilka nameravanega posega v odgovoru izpostavlja, da v primeru obstoječega kanalizacijskega sistema lahko pride do poškodb v primeru izrednih razmer oz. je možnost za to še večja, ker gre za obstoječe omrežje različnih starosti. Torej nosilka nameravanega posega ne izključuje tveganja z vidika dotrajanosti materiala po večletni uporabi. V zvezi z navedbo nosilke nameravanega posega, da Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja, ki velja od 4. 7. 2015, in je torej veljala že v času že izvedenih predhodnih postopkov za celotni projekt odvajanja in čiščenja odpadne vode na območju vodonosnika Ljubljanskega polja, v katerih je naslovni organ odločil, da presoja vplivov na okolje ni potrebna, naslovni organ pojasnjuje, da mora v vsakem predhodnem postopku posebej tehtati merila iz Priloge 2 Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ter da na ugotovitve in odločitve že izvedenih predhodnih postopkov ni vezan.

Naslovni organ v zvezi z vplivi na zdravje ljudi, upoštevajoč tudi mnenje NIJZ ugotavlja, da se lokacija nameravanega posega nahaja na vodovarstveno občutljivem območju, kjer so vodni viri v primeru neustrezne izvedbe nameravanega posega ali drugih dejavnikov (npr. naravne nesreče – potres, klimatske spremembe) lahko ogroženi in s tem posredno tudi zdravje ljudi, ki se jih iz obravnavanega vodonosnika oskrbuje s pitno vodo. Na podlagi predložene dokumentacije ter upoštevajoč že navedeno v poglavjih *Tveganje povzročitve večjih nesreč po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, in naravnih nesreč, tudi tistih, ki so v skladu z znanstvenimi spoznanji lahko posledica podnebni sprememb* ter *Emisije snovi v vode* tega sklepa naslovni organ ne more izključiti pomembnih vplivov oziroma možnosti onesnaženja vodonosnika in s tem posredno vpliva na zdravje ljudi.

Naslovni organ je, upoštevajoč lokacijo (vodovarstveno občutljivo območje, kjer so vodni viri v primeru netesnosti cevovoda, ki lahko nastopi npr. zaradi napake v materialu, prezrte napake v izvedbi, dotrajanosti materiala po večletni uporabi, preloma ali pretrganja cevi zaradi potresa ipd., lahko ogroženi in s tem je posredno lahko ogroženo tudi zdravje ljudi, ki se jih iz omenjenega vodonosnika oskrbuje s pitno vodo, in sicer zaradi morebitne okužbe vira pitne vode), in značilnosti nameravanega posega (cevovod za odpadno vodo, DN 1200 mm), ugotovil, da v predhodnem postopku ni izkazano, da nameravani poseg ne bo imel pomembnih vplivov na okolje.

Naslovni organ se je v skladu z načelom ekonomičnosti postopka, ki je opredeljeno v 14. členu ZUP, ki določa, da je potrebno postopek voditi hitro, s čim manjšimi stroški in s čim manjšo zamudo za stranke in druge udeležence, v postopku, vendar tako, da se preskrbi vse, kar je potrebno, da se pravilno ugotovi dejansko stanje, zavarujejo pravice in pravne koristi stranke ter izda zakonita in pravilna odločitev, odločil, da ne bo preverjal drugih meril iz Priloge 2 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje torej ni preverjal ali bi nameravani poseg lahko imel pomembne vplive na druge segmente okolja.

Naslovni organ je namreč ugotovil pomemben vpliv nameravanega posega predvsem na okolje z vidika emisij v vode ter zdravja ljudi, zato bi preverjanje drugih meril iz Priloge 2 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, pomenilo le dodatne stroške za organ in nosilca nameravanega posega.

Na podlagi zgoraj navedenih dejstev naslovni organ na podlagi 51a. člena ZVO-1 ugotavlja, da je za nameravani poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje ter pridobiti okoljevarstveno soglasje, kot izhaja iz 3. točke izreka tega sklepa.

Na podlagi določil 57. člena ZVO-1 mora nosilec nameravanega posega za izdajo okoljevarstvenega soglasja zaprositi z vlogo, kateri mora priložiti projekt ter poročilo o vplivih na okolje. Poročilo o vplivih na okolje mora biti pripravljeno v skladu z določili Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17). Iz 194. člena ZVO-1 nadalje izhaja, da se do izdaje predpisa iz tretjega odstavka 53. člena tega zakona, ki je gradnja, šteje idejna zasnova ali projekt obdelan na višji ravni, skladno s predpisi o graditvi objektov.

Skladno z določbo petega odstavka 51.a člena ZVO-1 pritožba zoper sklep, izdanem v predhodnem postopku, ne zadrži njegove izvršitve, zato je bilo odločeno kot to izhaja iz 4. točke izreka tega sklepa.

V skladu z določbami petega odstavka 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo potrebno v izreku tega sklepa odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz 5. točke izreka tega sklepa.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper ta sklep je dovoljena pritožba na Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana, v roku 15 dni od dneva vročitve tega sklepa. Pritožba se vložijo pisno ali poda ustno na zapisnik pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, Vojkova cesta 1b, 1000 Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa v višini 18,10 EUR. Upravno takso se plača v gotovini ali drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti in o plačilu predloži ustrezno potrdilo.

Upravna taksa se lahko plača na podračun javnofinančnih prihodkov z nazivom: Upravne takse – državne in številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference: 11 25518-7111002-00435420.

Postopek vodila:

Špela Bergant
višja svetovalka III

mag. Suzana Rak Zavasnik
sekretarka

Vročiti:

- Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana – osebno
- Branko Grad, Kleče 16, 1000 Ljubljana – osebno
- Marjan Sever, Avšičeva 24, 1000 Ljubljana – osebno
- Alpe Adria Green, Cesta Franceta Prešerna 26, 4270 Jesenice – osebno

Poslati:

- enotni državni portal e-uprava;
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si);
- Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (glavna.pisarna@ljubljana.si);
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Ljubljana, Cankarjeva ulica 10, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (zrsvn.oe@zrsvn.si);
- Direkcija republike Slovenije za vode, Sektor območja srednje Save, Vojkova cesta 52, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.drsv@gov.si) ;
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.mkgp@gov.si);
- Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (zgs.tajnistvo@zgs.si);
- Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (gp.mz@gov.si).